

ĮMONIŲ, ĮSTAIGŲ, ORGANIZACIJŲ PAVADINIMAI

Rašant įmonių, įstaigų ir organizacijų pavadinimus, pirmiausiai reikėtų nustatyti, ar pavadinimas yra tiesioginės reikšmės, ar simbolinis. **Tiesioginės reikšmės pavadinimai rašomi be kabučių, simboliniai – su kabutėmis.**

Tiesioginės reikšmės pavadinimai

Jų pagrindinis žodis yra **įmonės, įstaigos ar organizacijos rūšinis pavadinimas** (*vaistinė, ligoninė, teismas, institutas* ir t. t.), pvz.: *Žirmūnų vaistinė, Architektų dirbtuvės, Klaipėdos vaikų ligoninė, Klaipėdos kelionių agentūra, Pakruojo miškų urėdija, Palangos gintaro muziejus, Šiaulių miesto apylinkės teismas, Stankaus laikrodžių taisykla, Lietuvių kalbos institutas, Panevėžio autobusų parkas, Lietuvos paštas, VĮ Valstybės turto fondas.*

Tiesioginiai pavadinimai, kaip ir simboliniai, gali būti vartojami su žodžiu ar žodžių junginiu, žyminčiu įmonės ar įstaigos teisinę formą. **Žodžiai, nurodantys teisinę formą, tekste rašomi mažąja raide, jų sutrumpinimai – didžiosiomis raidėmis**, pvz.: *akcinė bendrovė (AB) Vilniaus baldų kombinatas, uždaroji akcinė bendrovė (UAB) Patentinių paslaugų biuras, valstybės įmonė (VI) Lietuvos monetų kalykla, viešoji įstaiga (VŠĮ) Plungės rajono ligoninė.*

1. Jei pavadinimą sudaro vien bendriniai žodžiai, didžiąja raide rašomas pirmasis bendrinis žodis, pvz.: *Valstybinis komercinis bankas, Pasaulio lietuvių jaunimo sąjunga, Valstybinė lietuvių kalbos komisija, Tarptautinis olimpinis komitetas.*

2. Jei oficialus įmonės, įstaigos, organizacijos pavadinimas prasideda geografiniu ar administraciniu (valstybės, miesto, rajono, seniūnijos) **pavadinimu ar asmens vardu, didžiąja raide rašomas tik tikrinis vardas, o po jo einantis žodis ir visi kiti bendriniai žodžiai rašomi mažąja raide**, pvz.: *Lietuvos Respublikos kultūros ministerija, Pakruojo rajono savivaldybės taryba, Šiaulių apskrities mokesčių inspekcija, Pakruojo rajono policijos komisariatas, Vytauto Didžiojo universitetas, Onos Budrienės kirpykla.*

PASTABOS.

- Prieš asmenvardį ar asmenvardžius gali būti veiklos sritį rodantis profesijos pavadinimas. Jis neįeina į pavadinimą ir sakinio viduryje rašomas mažąja raide, pvz., *gydytojos Merkienės kabinetas, advokato Jono Putnos kontora* (sakinio ar užrašo pradžioje rašoma didžioji raidė).

- Jei pavadinimo viduje yra tikrinis daiktavardis, jis rašomas didžiąja raide, pvz.: *Vilniaus Antakalnio vidurinė mokykla, Vilniaus Žirmūnų darbo rinkos mokymo centras.*

3. Sutrumpinti oficialūs pavadinimai, kaip ir pilnieji, rašomi didžiąja raide, pvz.: *Lietuvos nacionalinė filharmonija – Nacionalinė filharmonija – Filharmonija, Valstybinė lietuvių kalbos komisija – Lietuvių kalbos komisija – Komisija, Lietuvos Respublikos kultūros ministerija – Kultūros ministerija, Lietuvos laisvosios rinkos institutas – Laisvosios rinkos institutas.*

4. Aukščiausių valstybinės valdžios institucijų visi žodžiai rašomi didžiosiomis raidėmis, pvz.: *Lietuvos Respublikos Seimas, Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas.* Didžiosiomis raidėmis rašomi aukščiausiųjų tarptautinių organizacijų ir jų organų pavadinimų visi žodžiai, pvz.: *Jungtinės Tautos, Saugumo Taryba, Europos Sąjunga, Europos Sąjungos Taryba.*

5. Sudėtiniame pavadinime esantis oficialus padalinio pavadinimas pradedamas rašyti didžiąja raide, pvz.: *Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Kultūros skyrius, Klaipėdos miesto vyriausiojo policijos komisariato Smurtinių nusikaltimų skyrius, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos Mokslo ir studijų departamento Studijų skyrius, Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Teisės departamento Juridinis skyrius.*

PASTABA.

• Mažąja raide rašomi įstaigų, įmonių ir organizacijų valdymo vienetų pavadinimai, pvz.: *Pakruojo rajono savivaldybės taryba, Lietuvos banko valdyba, Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija*. Iki vieno žodžio sutrumpinti pavadinimai gali būti rašomi ir didžiąja, ir mažąja raide, pvz.: *Taryba* ir *taryba, Valdyba* ir *valdyba*.

Simboliniai pavadinimai

Simboliniai pavadinimai daromi iš žodžių ar žodžių junginių, vartojamų perkeltine reikšme. Simboliniai pavadinimai rašomi su kabutėmis ir pradedami didžiąja raide, pvz., „*Nektaras*“, „*Aušra*“, „*Rieduva*“. Daugiažodžių pavadinimų didžiąja raide rašomas tik pirmasis žodis (ir į pavadinimą įeinantys tikriniai daiktavardžiai), pvz., „*Naujoji rūta*“, „*Pas Juozapą*“.

PASTABA.

• Prieš simbolinį pavadinimą einantis žodis ar žodžių junginys, žymintis įmonės, įstaigos ir organizacijos teisinę formą ar rūšinį pavadinimą, sakinio viduje rašomas mažosiomis raidėmis, pvz.: *akcinė bendrovė „Ragutis“*, *viešoji įstaiga „Užupio takas“*, *uždaroji akcinė bendrovė leidykla „Muzika“*. Teisinę formą galima nurodyti ir santrumpa, pvz.: *AB „Ragutis“*, *VšĮ „Užupio takas“*. Teisinė forma gali būti rašoma ir po simbolinio pavadinimo, pvz., „*Ragutis*“, *akcinė bendrovė* arba „*Ragutis*“, *AB*.

Jeigu įstaiga, įmonė ar organizacija turi simbolinį pavadinimą, didžiąja raide dažniausiai rašomas tik šis pavadinimas, pvz.: *kino teatras „Vingis“*, *komercinė firma „Baltija“*, *vyrų krepšinio komanda „Žalgiris“*. Tačiau kai prieš simbolinį pavadinimą eina kitas išskirtinės reikšmės pavadinimas, kuriuo apibūdinamos įstaigos, įmonės ar organizacijos funkcijos bei ypatybės ir kuris pats vienas gali būti vartojamas kaip oficialus pavadinimas, jis taip pat pradedamas didžiąja raide, pvz.: *Viešojo maitinimo ir prekybos įmonė „Šešupė“*, *Šiaulių kamerinis choras „Polifonija“*.

Pavyzdžiai

Netaisyklingas variantas	Taisyklingas variantas
Lietuvos Respublikos Teisingumo ministerija	Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija
LR Aplinkos ministerija	LR aplinkos ministerija
Pakruojo rajono savivaldybės Taryba	Pakruojo rajono savivaldybės taryba
Jaunimo Sveikatos Mokymo Centras	Jaunimo sveikatos mokymo centras
Viešoji įstaiga „Šv. Jokūbo ligoninė“ (sakinio viduryje)	viešoji įstaiga Šv. Jokūbo ligoninė (sakinio viduryje)
Uždaroji akcinė bendrovė Patentinių paslaugų biuras (sakinio viduryje)	uždaroji akcinė bendrovė Patentinių paslaugų biuras (sakinio viduryje)
„Palangos gintaro muziejus“	Palangos gintaro muziejus
valstybės įmonė „Registru centras“ (sakinio viduryje)	valstybės įmonė Registru centras (sakinio viduryje)
Lietuvos Respublikos Seimo teisės ir teisėtvarkos komitetas	Lietuvos Respublikos Seimo Teisės ir teisėtvarkos komitetas
Lietuvos Respublikos Susisiekimo ministerijos kelių departamentas	Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos Kelių departamentas

VŠĮ Pakruojo ligoninė	VŠĮ Pakruojo ligoninė
VŠĮ „Centrinė projektų valdymo agentūra	VŠĮ Centrinė projektų valdymo agentūra
Europos sąjunga	Europos Sąjunga
Šiaulių apskrities vyriausiojo policijos komisariato nusikaltimų tyrimo biuro ekonominių nusikaltimų tyrimo skyrius	Šiaulių apskrities vyriausiojo policijos komisariato Nusikaltimų tyrimo biuro Ekonominių nusikaltimų tyrimo skyrius
Pakruojo rajono savivaldybės administracijos žemės ūkio skyrius	Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Žemės ūkio skyrius

Šaltiniai:

1. Lietuvių kalbos rašyba ir skyryba. – V., 1992
2. Valstybinės lietuvių kalbos komisijos prie Lietuvos Respublikos Seimo 1997 m. birželio 19 d. nutarimas Nr. 60 „Dėl lietuvių kalbos rašybos ir skyrybos“
3. Valstybinės lietuvių kalbos komisijos 2004 m. vasario 2 d. nutarimas Nr. N-2 (91) „Dėl įmonių, įstaigų ir organizacijų simbolinių pavadinimų darymo taisyklių patvirtinimo“
4. P. Kniūkšta. Administracinė kalba ir jos vartoseną. – V., 2005